

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklēsiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Cap. VI. Mors Imperatoris Joviani: & de vita Valentiniani, ejusque forti animo in pietate servanda: & quo modo ad Imperium evector sit, & Valentem fratrem ad Imperii consortium adsciverit: & de ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

CAP. VI.

Κεφ. 5'

Mors Imperatoris Joviani : & de vita Valentiniani, ejusque forti animo in pietate servanda : & quo modo ad Imperium evectus sit, & Valentem fratrem ad Imperii consortium adseverit : & de utriusque morum dissimilitudine.

Θάνατος Ιουλιανού, ἐξ ὧν τὸ βίαιον τὸ εἶναι παρρησιαστικὸν Ἰουλιανὸν· καὶ ὅπως εἰς βασιλείαν ἀφελήθη, καὶ τὴν ἀδελφὴν Ἰουλιανῆα συμβασιλεύειν αὐτῷ εἰλέετο· καὶ ὧν τῶν διαφορῶν ἀμφοτέρων.

Proterio Jovianus, octo circiter mensibus Imperio perfunctus, dum Constantinopolim proficisceretur, Dadaftanis qui vicus est Bithyæ in via militari situs, repentina morte interiit. Sive quod intemperantius, ut quidam ajunt, cœnaverat; seu præ odore cubiculi in quo decumbebat, recens calce illiti. Multis enim carbonibus, utpote hyberno tempore, teporis gratiâ ibi accensis, vapor excitatus, & parietes supra modum madefacti fuerant. Exercitus vero, cum Nicæam Bithyniæ venisset, Valentinianum Imperatorem renuntiavit, virum optimum & Imperio dignissimum. Is enim tunc aderat, ab exilio reversus. Nam Julianus cum summam Imperii obtineret, illum tunc Tribunum legionis Jovianorum, militia exuerat, & perpetuo exilio damnaverat : specie quidem, quod milites suos prælium cum hoste imituros non recte ordinaverat: vera autem, ob hujusmodi causam. Cum Julianus adhuc in Gallis moraretur, sacrificandi causa templum quoddam ingressus est. Comitabatur illum inter cæteros Valentinianus. Verus enim mos erat apud Romanos, ut Tribuni Jovianorum & Herculanorum: Hi sunt numeri in exercitu Romano nobilissimi, quorum alter à Jove, alter ab Hercule nomen accepit: Imperatorem semper à tergo præsidii causa proxime sequerentur. Cumque limen templi transgressurus esset, sacerdos verbenas aqua tinctas manu gestans, Gentilium more ingredientiens consperfit. Et cum gutta in vestem Valentiniani decidisset, ille, utpote Christianus, rem moleste tulit, & sacerdoti qui ipsum aspererat conviciatus est. Ajunt etiam illum, Imperatore ipso spectante, eam vestis partem quæ alpera fuerat, abscidisse, ac simul cum ipsa aspergine projecisse. Ex illo tempore Julianus infensus Valentiniano, haud multo post eum perpetuo exilio damnatum, Melitinam Armeniæ relegavit: trimitis loco objiciens,

Ὁ δὲ Ἰουλιανὸς ἀμφὶ ὀλίγῳ μῆναι ἐν τῇ βασιλείᾳ διαγνομένη, ἀπὸ τῆς τὴν κωνσταντινέπολιν, ἑξαπένης ἐν δαδαστανοῖς χωρίῳ τῆς βιθυνίας κατ' ὄδον, ἐπελάττησεν ἢ ἀφειδέσειρον, ὡς πνευ λέγουσι, ἀπνήσασ· ἢ ὑπὸ τῆς ὀσμῆς τῶν οἰκημάτων ἐκὼ ἐκὰθ' ἑαυτὸν, ἀσθένειαν παροξυνοῦντα ἐκείνην· Ἰππὸν δὲ ἰκμαδά, καὶ τὴν ἰκμαδά ἑστῶν τοίχων ἀμείψας, πολλὰν αἰσθράκων αὐτοῦ καιομένων, ὡς ἐν ἑσπέραις μαζῶν διατῆν ἀλέαν· ἐπεὶ δὲ εἰς νίκαιαν τῆς βιθυνίας ἀφίκετο ἢ στρατῶν, ἀναγορεύει βασιλείᾳ ἑαλένιαν, ἀνδρα ἀγαθὸν καὶ τῆς ἡγεμονίας ἀξίον· ἔτυχε δὲ τότε παρῶν, ἰσχυρῶν τῆς ὑπερβολῆς φουγῆς λέγει· ἰσχυρῶν καὶ ἰουλιανὸς ἐκείνῳ ῥωμαίων, συνελθὼν ἰουλιανὸν ὄντα τὸ κατὰ λόγον τῆς καλῆς ἰουλιανῶν, τῆς στρατείας ἀπέσασ, καὶ αὐτὸν φουγῆν ἐξημίωσε παρῶσαν μὴν ὡς ἐδὲ ἔταξε ἑστῶν ὑπὸ αὐτὸν στρατιώτας παρῶν ἐπὶ πολεμίας τὸ δ' ἀληθῆς, ἐπιτελεῖν ἐπισημαῖ ἰουλιανὸς ἐν τοῖς παρῶν γαλάταις, καὶ εἰς ἰουλιανὸν ἰσχυρῶν συνῆν ἢ αὐτῶν καὶ ἑαλένιαν· ἰσχυρῶν δὲ παλαιῶν ῥωμαίων τὸν ἡγεμονὸν τῆν ἰουλιανῶν καὶ ἰουλιανῶν, τὰ μάλιστα ταῦτα τῶν ἐν λόγῳ στρατιῶν, τὸ μὴ ἀφ' ἡγεμονίας, τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ λαχόντα τὴν παρῶσαν εἰαν, καὶ ἰσχυρῶν αἰφύλακας ἐπέσασ βασιλεῖ ἐπεὶ δὲ ἐμελεῖν ὑπερβολῆς καὶ τὸν ἑστῶν, θαλλῶν πῶς διακέρχας καὶ ἰουλιανὸς ἰσχυρῶν ἐλλυτικῶν παρῶσαν ἑστῶν ἰουλιανῶν ἐκπέσασ ἢ σαγόν· ἰσχυρῶν ἐστῶν ἐδῆτα, χαλεπῶς ἠνεγκεν ἑαλένιαν ἢν ἰσχυρῶν καὶ τὰ ῥαῖνοι ἐλοιδόρησεν· φασὶ δὲ καὶ ἑαλένιαν ὀφείλει, ἀλλὰ παρῶσαν καὶ ἰσχυρῶν σὺ αὐτῇ τῇ κατὰ, ὅσον ἐβραχί τῆς ἐδῆτα· τὸ δὲ ἐκείνην μελιῶν ὁ ἰουλιανὸς, ἐ πολλὰν ἰσχυρῶν κατέδικασεν αὐτὸν τὴν μελιῶν τῆς ἰουλιανῶν δὲ ἰσχυρῶν οἰκῆν, αἰτίαν συνελθὼν

τῶν ἀπεισῶν ὑπὸ αὐτὸν στρατιώτας ῥασιώων
 ἐξεδόξατο δόξαν, διὰ τὴν θρησκείαν κακῶς
 αὐτὸν ποιεῖν, ἵνα μὴ μάρτυρ ἢ ὁμολογητὴ
 γερῶν ἀξιωθείη καθότι ταύτης ἐνεκα τῆς αἰ-
 τίας, καὶ τῶν ἄλλων ἐφείσατο χριστιανῶν, ὁρῶν
 αὐτὰς ευκλειαν, καὶ σύστασιν ἑ δόγμα ἰσ-
 τοῖς κινδύνοις πορευομένων, ὡς ἐν τοῖς
 παλαιῶν ἐπιγράμμοις· ἐπεὶ δὲ ὁ ἰουδιανὸς ἐπετεράπη
 τὴν ῥωμαίων ἡγεμονίαν, μετὰ κληθείς διὰ τῆς
 φυγῆς εἰς νίκαιαν, συμβάν ἐκείνον τελευτή-
 σαι, βαλδυσάμῳ τὸν στρατοπέδου καὶ τῶν
 τότε τὰς μεγάλας δρχαὸς ἐχούσῳ, ἡγήσθη
 πάντων ἀρεῖται βασιλεύειν ἑαλεντινιανός·
 ὡς δὲ τὰ σύμβολα τῆς δρχῆς ἐδέξατο, κε-
 κεκοσμητῶν τῶν στρατιωτῶν κοινωνὸν αὐτῶ τῆς
 βασιλείας ἐτερον ποιήσας, τὸ μὲν ἐλάσθ
 με φησὶν ἀρχεῖν ὑμῶν, ὡς ἀνδρες στρατιῶται,
 ἐν ὑμῖν ἦν· ἐπεὶ δὲ εἰλεσθε, ὄνουν ἀμείψετε, ὅσα
 ἐν ὑμῖν, ἀλλ' ἐν ἐμοί· καὶ χεῖ τὰς μὲν δρχ-
 χαρμῶν ὑμᾶς ἡσυχίαν ἀγει· ἐμὲ δὲ ὡς
 βασιλεῖα τὰ πρᾶξια σκοπεῖν· καὶ τότε μὲν
 ταῦτα παροφώνησας, ὅσα εἰξε τοῖς στρα-
 πῶταις· μετ' ἐπολὺ δὲ ἀδραχμοῦ εἰς
 κανσαντινέπολιν, ἀνεκέρυξε βασιλεῖα τὸν
 ἀδελφόν· καὶ τῆς ὑπερῆρας τὰ μὲν παρὰ
 ἡλιον ἀνίχοιτα, παρὰ δὲ αὐτῶν τὰ δὲ διὰ
 ἰλλυριῶν ἄπὸ τὸν ἐσπεριον ὠκεανόν, καὶ πᾶσαν
 τὴν ἀντικρὺ ἡπειρον μέχρις ἐχάτων λιβύων,
 ἡφ' αὐτὸν ἐτάξεν· ἀμφὸ δὲ χριστιανῶ τὴν
 θρησκείαν ἐχρήσθη· διαφόρῳ δὲ τὴν δόξαν
 καὶ τὸν τρόπον· ἐάλης μὲν γὰρ, εὐδοξίῳ τῶ
 ἑσπικόπῳ μουσαγωγῶ χριστιανῶν· ἡνίκα
 ἐσαπίδθη, τὴν ἀρεῖν πῖσιν ἐζήλθε· καὶ δεινὸν
 ἠγάτο, μὴ βιάζεσθ πάντας ὁμοδόξους αὐτῶ
 ποιεῖν· ἑαλεντινιανός δὲ, τὰ αὐτὰ φερον
 τοῖς ἐν νικαίᾳ συσληθῶσι, τέτταρ μὲν ὠφέ-
 λει τοῖς δὲ ἐτέρως δοξάζουσιν, ἐδὲν
 ἠνώχλει.

A quod milites suos negligentius instituit.
 Nolebat enim videri, cum religionis
 causâ male multasse, ne ille Martyris aut
 Confessoris honore afficeretur. Nam
 & ob eam causam aliis Christianis pe-
 percit, cum videret eos gloriam sibi ipsis,
 & commendatione religionis suæ ex hu-
 jusmodi periculis reportare, sicut in su-
 periore libro observavi. Postea vero Jo-
 viano ad Imperium evectò, ab exilio re-
 vocatus Nicæam venit. Cumque Jovia-
 num mori contigisset, exercitu Romano
 & iis qui præcipuas dignitates gere-
 bant consilium ineuntibus, omnium
 suffragio Valentinianus eligitur Impera-
 tor. Qui cum insignia Imperii suscepisset,
 vociferantibus militibus ut alterum
 sibi Imperii consortem adungeret: ve-
 stri quidem, inquit, arbitrii fuit, Com-
 militones, ut me Imperatorem vestrum
 eligeretis. Sed posteaquam elegistis, id
 quod petitis, mei arbitrii est, non vestri.
 Et vos quidem tanquam subditos que-
 scere decet: me vero utpote Imperato-
 rem quid agendum sit spectare. Hujus-
 modi responso dato, tum quidem mi-
 litibus minime obtemperavit. Paulo
 post tamen Constantinopolim ingressus,
 fratrem Imperatorem renuntiavit. Et
 partes quidem Imperii quæ ad Orien-
 tem spectant, ei regendas commisit.
 Quæ vero ab Illyrico ad Occidenta-
 lem Oceanum porriguntur, omnemque
 è regione sitam continentem, usque ad
 ultimas Africæ gentes, sub ditione sua
 retinuit. Et ambo quidem religione
 fuerunt Christiani; sectâ tamen & mo-
 ribus inter se discrepabant. Nam Va-
 lens tunc cum baptismum suscipere, ab
 Eudoxio institutus Episcopo, Arii sen-
 tentiam ardentissimo studio sectatus est:
 ac moleste terebat, quod omnes ad sen-
 tentiam suam per vim non cogeret. At
 Valentinianus Nicæni Concilii fidem
 amplexus, iis quidem qui idem cum
 ipso sentirent favebat: eos vero qui di-
 versam opinionem sequerentur, nulla
 affecit molestia.

